

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
КАФЕДРА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ, МАРКЕТИНГУ
ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УЖНУ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ФАКУЛЬТЕТ АГРАРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НУБІП УКРАЇНИ

МАРКЕТИНГ ТА МЕНЕДЖМЕНТ
У ФОКУСІ ВИКЛИКІВ НОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції
(26-28 квітня 2018 року, м. Ужгород)

Ужгород
2018

УДК 339.138:658

М 26 **Маркетинг та менеджмент у фокусі викликів нової економіки:** матеріали міжнародної науково-практичної конференції (26–28 квітня 2018 р.) / за заг. ред. проф. І.І. Черленяка. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 472 с.
ISBN 978-617-7333-45-5

У збірнику за матеріалами міжнародної науково-практичної конференції «Маркетинг та менеджмент у фокусі викликів нової економіки», що відбулася в Ужгородському національному університеті 26–28 квітня 2018 року, вміщені тези доповідей провідних визнаних вчених та молодих дослідників. Основну увагу приділено таким напрямкам досліджень: «Технології маркетингу на межі індустріальної та постіндустріальної епох»; «Менеджмент та управління організаційними змінами»; «Доктрина сталого розвитку та горизонт прогнозування»; «Проблеми розвитку інноваційної компоненти бізнес-систем у стратегічному вимірі»; «Проблеми формування конкурентоспроможності бізнесу та інвестиційна політика в країнах ЦСЄ в умовах викликів нової економіки»; «Проблеми розвитку маркетингового менеджменту, екологічного менеджменту та маркетингу інновацій».

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова оргкомітету: Смоланка Володимир Іванович – ректор ДВНЗ «Ужгородський національний університет», доктор медичних наук, професор (м.Ужгород, Україна). Заступники голови оргкомітету: Штефко Роберт – професор, декан факультету менеджменту Пряшівського університету (м.Пряшів, Словацька Республіка); Деарі Фітім – доцент кафедри фінансів та бухгалтерського обліку факультету бізнесу та економіки Південно-Східного європейського університету, кандидат економічних наук (Республіка Македонія); Ермошенко Микола Миколайович – завідувач кафедри маркетингу, економіки, управління та адміністрування ВНЗ «Національна академія управління», Заслужений діяч науки і техніки України, головний редактор наукового журналу «Актуальні проблеми економіки», доктор економічних наук, професор (м.Київ, Україна); Неагу Олімпія – доцент Західного університету імені Васіле Голдіша, кандидат економічних наук (м.Арад, Румунія); Черленяк Іван Іванович – завідувач кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту ДВНЗ «Ужгородський національний університет», доктор наук з державного управління, професор (м.Ужгород, Україна). Члени оргкомітету: Бондаренко Вікторія Михайлівна – заступник голови оргкомітету, доцент кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», кандидат економічних наук, старший науковий співробітник (м. Ужгород); Дюгованець Олеся Михайлівна – заступник голови оргкомітету, доцент кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту ДВНЗ «Ужгородський національний університет», кандидат економічних наук, доцент (м. Ужгород); Мелеганіч Ганна Ігорівна – доцент кафедри міжнародних студій та суспільних комунікацій, директор Ресурсного центру сталого розвитку ДВНЗ «Ужгородський національний університет», кандидат політичних наук, доцент (м. Ужгород); Федурця Василь Петрович – доцент кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту ДВНЗ «Ужгородський національний університет», кандидат економічних наук, доцент (м. Ужгород). Секретар оргкомітету: Курей Оксана Андріївна – доцент кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (м.Ужгород). Координатор оргкомітету: Довба Іванна Василівна – старший викладач кафедри міжнародного бізнесу, логістики та менеджменту, здобувач кафедри економіки підприємства ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (м.Ужгород). Науковий комітет: Студеняк Ігор Петрович – проректор з наукової роботи ДВНЗ «Ужгородський національний університет», доктор фізико-математичних наук, професор (м. Ужгород); Ермошенко Микола Миколайович – завідувач кафедри маркетингу, економіки, управління та адміністрування ВНЗ «Національна академія управління», Заслужений діяч науки і техніки України, головний редактор наукового журналу «Актуальні проблеми економіки», доктор економічних наук, професор (м. Київ); Останчук Анатолій Дмитрович – декан аграрного факультету НУБіП України, кандидат економічних наук, доцент (м. Київ); Федорченко Андрій Васильович – завідувач кафедри маркетингу КНЕУ, доктор економічних наук, професор кафедри маркетингу КНЕУ (м.Київ); Мостенська Тетяна Леонідівна – професор кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту НУБіП, доктор економічних наук, професор (м. Київ); Черленяк Іван Іванович – завідувач кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту ДВНЗ «Ужгородський національний університет», доктор наук з державного управління, професор (м.Ужгород); Франковський Мирослав – доцент, заступник декана факультету менеджменту Пряшівського університету (м.Пряшів, Словацька Республіка); Пойда-Носик Ніна Никифорівна – професор кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту ДВНЗ «Ужгородський національний університет», кандидат економічних наук, професор (м.Ужгород); Штулер Ірина Юріївна – завідувач кафедри фінансів, обліку та фундаментальних економічних дисциплін ВНЗ «Національна академія управління», заступник головного редактора наукового журналу «Актуальні проблеми економіки», доктор економічних наук, доцент (м. Київ); Готра Вікторія Вікторівна – професор кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту ДВНЗ «Ужгородський національний університет», доктор економічних наук, доцент (м. Ужгород); Газуда Леся Михайлівна – професор кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту ДВНЗ «Ужгородський національний університет», доктор економічних наук, доцент (м. Ужгород).

Оргкомітет міжнародної науково-практичної конференції «Маркетинг та менеджмент у фокусі викликів нової економіки» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники та їхні наукові керівники.

Рекомендовано до друку:

Вченою радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

(протокол №4 від 13 квітня 2018 р.)

Редакційно-видавничою радою ДВНЗ «УжНУ»

(протокол №3 від 11 квітня 2018 р.)

ISBN 978-617-7333-45-5

© ДВНЗ «УжНУ», 2018

ЗМІСТ

I.	Технології маркетингу на межі індустріальної та ностідустріальної епох	7
	Бондаренко В.М., Штефко Р. Особливості формування ціни в постіндустріальній економіці	7
	Гуменюк В.В. Маркетингова цінова політика на ринку курортно-рекреаційних послуг	10
	Захарчин Р.М. Стратегія маркетингу в умовах інтелектуалізації суспільства	14
	Карпенко Ю.М. Розвиток основних каналів маркетингових комунікацій.....	18
	Кубанова Т.В. Сутність і змістовна основа політичного маркетингу.....	21
	Курей О.А. Макромаркетинг: дефініція та сфера застосування	25
	Мамиченко С.А. Імідж вищого навчального закладу	28
	Мороз Л.А., Косар Н.С., Кузьо Н.Є. Актуальні проблеми розвитку маркетингових комунікацій підприємств у сучасних умовах	32
	Пастернак О.І., Попадинець Н.М. Особливості сучасного маркетингу транскордонних регіонів	35
	Солодковська Г.В. Напрями діджиталізації світового туристичного ринку	39
	Чучка І.М. Інтерактивно-маркетингова логістика як новітній інструмент транспортно-логістичних процесів в умовах світової глобалізації	42
II.	Менеджмент та управління організаційними змінами	47
	Баша О.М. Організація та створення служби економічної безпеки на вітчизняних підприємствах	47
	Бутусов О.Д. Інформаційно-організаційне забезпечення системи моніторингу регіонів	51
	Гончарова Н.М. Визначення ризиків банкрутства підприємства та управління ними	55
	Долга Г.В. Управління звільненням персоналу в організаціях	59
	Дуб Б.С. міжнародний досвід забезпечення економічної безпеки підприємства: кращі практики	63
	Жуков С.А. Розробка стратегічної карти людського капіталу як ефективний інструмент управління підприємством	69
	Іванова Д.В. Новітні принципи та ідеї мотивації працівників	73
	Кіндзерський Ю.В. Вектори неоіндустріальної трансформації: акценти політики і державного управління	76
	Ковальчук І.Є. Проблеми реалізації реформи децентралізації влади на Закарпатті та шляхи їх вирішення	80
	Ковтюк Е.І., Домище-Медяник А.М. Санаторно-курортна сфера Закарпаття: проблематика розвитку та управління дестинацією	85
	Кодіс Є.І. Податкова складова формування місцевих бюджетів	87
	Комарницькі Г.А., Дюгованець О.М. Теоретичні засади антикризового управління підприємством в умовах трансформаційної економіки	90
	Кравченко Л.В. Стратегічне управління вищим навчальним закладом	94
	Кубанов Р.А. Професіоналізм майбутніх фахівців економічних спеціальностей з позиції акмеології	97
	Кукса І.М., Васюренко Л.В. Деякі аспекти удосконалення концептуальних засад регулювання організацією оплати праці	99
	Мельниченко О.А. Сучасні аспекти публічного управління змінами в системі охорони здоров'я України	102
	Ножов Е.М. Обґрунтування стратегій розвитку підприємства у конкурентному середовищі	106
	Обденнова Т.С. Особливості проведення організаційних змін на підприємствах	109
	Павленко К.О. Корпоративна соціальна відповідальність в системі економічної безпеки підприємств	112
	Піскор Н.М. Вплив внутрішніх та зовнішніх факторів на формування стратегії підприємства	115
	Попович Л.О. Останні тенденції фінансування закладів вищої освіти	119
	Редько Л.І. Роль впливу чинників змін на основні сфери менеджменту	122
	Росола У.В. Ризики у просуванні сільськогосподарської продукції	126

Секція 2. Менеджмент та управління організаційними змінами

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ
НА ЗАКАРПАТТІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

*Ковальчук Ірина Євгенівна,
старший викладач
кафедри менеджменту та управління економічними процесами,
Мукачівський державний університет
(м.Мукачево, Україна)*

Реформа децентралізації влади на Україні стартувала 4 роки тому, коли Уряд схвалив 1 квітня 2014 року Концепцію реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади, що дало поштовх створенню об'єднаних територіальних громад (далі ОТГ) у регіонах. Новостворені ОТГ, у тому числі й закарпатські, зіткнулися з низкою проблемних питань, починаючи з виборів до перших результатів на шляху становлення спроможних громад, які потребують вивчення та вирішення для успішної реалізації реформи до 2020 року.

Динамічно почали утворюватися громади в країні з 2015 року. У середньому за рік приріст склав 30-40% новостворених ОТГ (див. рис. 1.). [1, с.4]

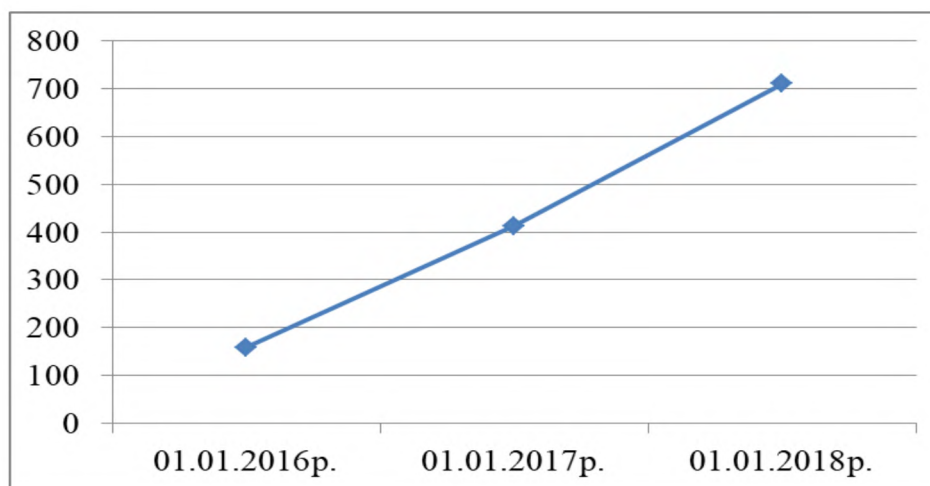

Рис.1. Динаміка кількості об'єднаних територіальних громад

Шляхом децентралізації в Україні вже пішли майже 3,5 тисячі територіальних громад, які сформували більше 700 ОТГ. Перші вибори пройдуть 29 квітня ще у 40 ОТГ. Крім того, 19 рішень пропозицій про об'єднання на розгляді в ЦВК, ще приблизно 50 - на різних стадіях готовності. Так виглядає наразі статистика реформи децентралізації влади в Україні станом на 1 січня 2018 року. Причому, об'єднання територіальних громад в Україні проходить найшвидше у світі, констатують у Мінрегіонбуді, тому прогнозують, що вибори до органів місцевого самоврядування у 2020 році відбудуться на новій територіальній основі. [2, с. 22-23]

Як би реформатори та ідеологи не враховували досвід інших країн, реалізація реформи в Україні іде своїм специфічним шляхом. Концепція реформи самоврядування передбачає добровільне об'єднання громад, які перш за все, мають максимально наблизити послуги до людей, бути спроможними та передбачає відповідне ресурсне забезпечення. Але на практиці, децентралізаційні зміни у регіонах України супроводжуються проблемами, причому у кожній області перешкоди специфічні.

Так, найбільше утворилося ОТГ станом на 01.01.2018 року у Тернопільській (36 ОТГ), Дніпропетровській (34 ОТГ), Житомирській (32 ОТГ) областях, найменша кількість громад зареєстровано на Київщині - 2 ОТГ, Луганщині - 4 ОТГ та по 5 на Харківщині та Закарпатті (див. рис. 2) [3, с.5].

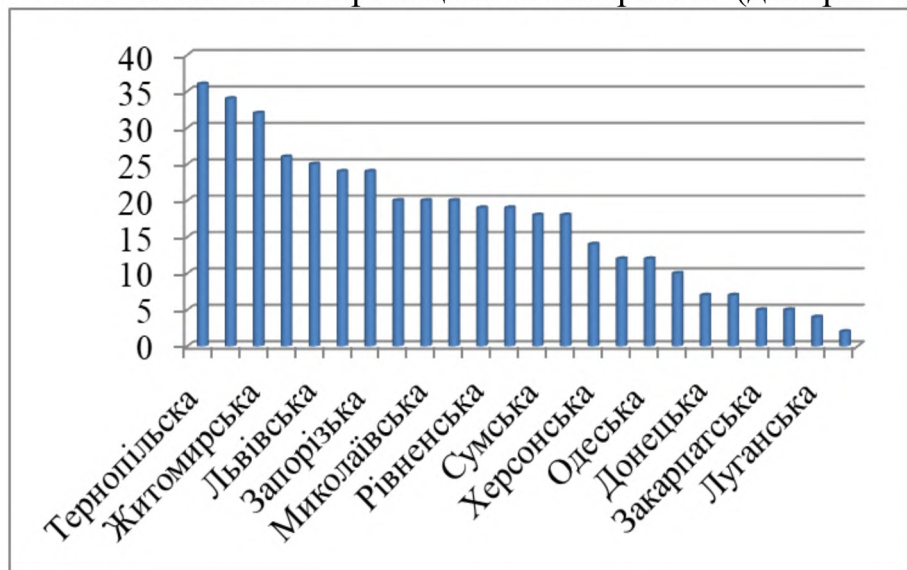

Рис.2. Динаміка створення ОТГ в регіонах України станом на 01.01.2018 р.

Основні перешкоди на шляху реалізації реформи децентралізації влади у Закарпатській області:

1. Закарпаття - єдина область в Україні, яка досі не затвердила перспективний план формування ОТГ.

2. Закарпатська область не бажає реалізовувати державну політику реформи місцевого самоврядування та територіальної організації. Експерт Юрій Ганущак на форумі «Закарпаття - центр Європи: шлях розвитку і реалізація потенціалу», який відбувся в Ужгороді 22 лютого 2018 року, назвав такий підхід Закарпатської ОДА до реалізації реформи - «Втрачені можливості». І мова йде не тільки про втрати фінансів, а про інвестиційні проекти, про конкуренцію, яка сприяє економічному зростанню тощо. Так, лише по інфраструктурній субвенції, якби громади Закарпаття об'єдналися, за три останні роки - 2016-2018 - могли б отримати близько 1,5 млрд грн, а отримали, за словами Ганущака, лише 15 млн грн [5, с.4]. Також, не сприяють реалізації реформи децентралізації влади й інші проблеми Закарпаття. На думку директора Закарпатського Центру розвитку місцевого самоврядування Івана Дем'янчука, це стосується планування територіальних меж населених пунктів області, розробка стратегії ОТГ, написання проектів для участі у транскордонному співробітництві, залучення інвестицій тощо [4, с. 9].

3. Проблема створення спроможних громад у високогірних районах області. Створення ОТГ у бідних високогірних районах краю, типу останньої новоствореної Великоберезнянської об'єднаної територіальної громади, може призвести до повного паралічу місцевого самоврядування і виконавчої влади, оскільки всі вони приблизно на 75% дотаційні, а 25% - це в основному податок з доходів громадян. Принаймні, так вважає Очільник Закарпатської ОДА Геннадій Москаль. У випадку створення громади, приблизно 80% надходжень перейдуть до бюджету ОТГ. У результаті, коштів, які залишаться у районі не вистачить на утримання освітніх, медичних, культурних та соціальних закладів, які не ввійдуть до ОТГ, переконаний губернатор області [5, с. 3].

4. Фінансові проблеми ОТГ. Громади, які утворилися в середині бюджетного року, отримали обіцяні державою кошти, лише з початку наступного фінансового року. Тобто, де - юре громади почали функціонувати з моменту виборів до ОТГ, а де-факто, лише з початку наступного календарного року. Відповідно, і обіцянки місцевому населенню про позитивні зміни після процесу об'єднання довелося відкласти до кращих часів, а новобраним очільникам ОТГ пояснювати людям, чому не ремонтуються дороги, заклади освіти, медицини, культури тощо.

5. Соціокультурні особливості регіону. Необхідно врахувати як негативний фактор такої малої кількості створених громад на Закарпатті порівняно з іншими регіонами країни - це менталітет місцевого населення. Девіз: «Моя хата скраю», характерний для закарпатців, у тому числі й чиновників, сприяє переходу у режим очікування: нехай інші утворюють ОТГ, а

ми подивимося, що з цього вийде, чи будуть переваги, а якщо ні - то й не будемо рухатися у цьому напрямку. Існує ще одна думка представників місцевих органів самоврядування з цього приводу. Прийняти пасивну позицію, а врешті, добровільне об'єднання громад перейде у примусове і тоді, яку ОТГ утворять, така і буде функціонувати. Причому, якщо вона буде спроможною - добре, а якщо ні, ми у цьому не винні.

6. Відсутність механізму контролю за рішеннями органів місцевого самоврядування та надання населенню адміністративних та інших послуг.

Отже, особливості реалізації реформи децентралізації влади на Закарпатті фактично зводяться до двох аспектів:

- з боку держави не дотримано анонсованих на початку обіцянок, зокрема щодо фінансування та свободи функціонування громад;
- пасивна політика місцевих чиновників іти шляхом добровільного об'єднання.

На основі дослідження проблематики створення спроможних громад на Закарпатті рекомендуємо низку заходів, які першочергово необхідно реалізувати для успішного подальшого запровадження децентралізаційних змін:

- 1) вдосконалити законодавчо-нормативне забезпечення реформи;
- 2) затвердити якнайшвидше перспективний план формування ОТГ в області;
- 3) усунути недоліки механізму фінансування громад;
- 4) врегулювати питання взаємодії обласної, районних та місцевих органів влади;
- 5) посилити інформативну роботу з місцевими жителями для роз'яснення суті, переваг ОТГ та розуміння, що всі реформи, як правило, проходять болісно, мають негативні побічні ефекти.

Отже, реалізація цих заходів дасть можливість активізувати на Закарпатті процес створення ОТГ, хоча не факт, що вони стануть спроможними. Але шляху назад не має - до 2020 року мають утворитися 100% ОТГ. Тому вибір - добровільно чи примусово об'єднуватися та, власне, з якими населеними пунктами - залишається за краями.

Список використаних джерел

1. Чорнієвич М. Об'єднання територіальних громад в Україні відбувається найшвидше у світі, - Мінрегіонбуд [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://hromadskeradio.org/ru/programs/hromadska-hvylya/ukrayinski-tempy-dobrovilnogo-obyednannya-terytorialnyh-gromad-nayvyshchi-u-sviti.-> (24.02.2018)
2. Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій ряду на 2017 рік : розпорядження

Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2017 р. N 275-р / Урядовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249935442>.

3. Формування об'єднаних територіальних громад: стан, проблемні питання та шляхи їх вирішення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/terutor_gromad-86ead.pdf
4. Децентралізація на Закарпатті: що гальмує процес об'єднання та перші успіхи територіальних громад [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/news/4965> (30.03.2017)
5. Закарпаття має всього 5 ОТГ. Менше – лише в Київській та Луганській областях [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mukachevo.net/ua/news/view/208412> (15.05.2017)